

Sygn. akt II KK 79/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lipca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący)

SSN Marek Siwek (sprawozdawca)

SSN Igor Zgoliński

w sprawie M. S.
skazanej z art. 43 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
w dniu 7 lipca 2021 r.,
kasacji wniesionej przez prokuratora
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 1 października 2020 r., sygn. akt II AKa (...)
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 27 marca 2018 r., sygn. akt IV K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok co do M. S. oraz utrzymany nim
wyrok Sądu Okręgowego w Ł. i postępowanie karne co do tej
skazanej umarza, kosztami procesu obciążając Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z 27 marca 2018 r., sygn. IV K (...), uznał M. S. za winną czynu z art. 43 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. 2003, nr 24 poz. 198 ze zm.) w zw. z art. 12 k.k. i w zw. z art.

4 §1 k.k. i za to na podstawie art. 43 ust. 3 tej ustawy w zw. z art. 4 §1 k.k. wymierzył jej karę 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności i 100 stawek dziennych grzywny po 30 złotych każda, na podstawie art. 45 § 1 k.k. orzekł przepadek równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z popełnienia przestępstwa w kwocie 34. 000 zł, a także zwolnił oskarżoną od kosztów sądowych.

Od powyższego wyroku apelację złożyła m.in. obrońca oskarżonej M. S., jednak w zakresie tej oskarżonej Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 1 października 2020 r., sygn. akt. II AKa (...) zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, rozstrzygając również o kosztach sądowych.

Od wyroku tego kasację wniósł prokurator zaskarżając go w części dotyczącej M. S., na jej korzyść i zarzucając rażące naruszenie przepisów prawa karnego procesowego - art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. polegające na rozpoznaniu sprawy w postępowaniu odwoławczym i utrzymaniu w mocy wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 27 marca 2018 roku, sygn. IV K (...) skazującego M. S. za czyn z art.43 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. 2003, nr 24 poz. 198 ze zm.) w zw. z art. 12 k.k. i w zw. z art. 4 §1 k.k. podczas, gdy oskarżona zmarła przed wydaniem przez Sąd Okręgowy w Ł. wyroku, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą wskazaną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Okręgowego w Ł. i umorzenie postępowania w tej części.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym.

Zgodnie z treścią art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. postępowania karnego nie wszczyna się, a wszczęte umarza m.in. wówczas, gdy oskarżony zmarł. Uchybienie polegające na orzekaniu merytorycznym co do oskarżonego pomimo zaistnienia wskazanej negatywnej przesłanki procesu stanowi zasadniczo uchybienie rangi bezwzględnej przyczyny odwoławczej, określonej w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., niezależnie od tego, czy fakt śmierci oskarżonego był znany sądowi orzekającemu, czy też nie. Z treści art. 439 § 2 k.p.k. wynika z kolei, że uchylenie orzeczenia jedynie z powodów określonych w § 1 pkt 9-11 może nastąpić tylko na korzyść oskarżonego. Oznacza to, że w razie śmierci oskarżonego wymieniona

bezwzględna przyczyna odwoławcza nie ma zastosowania, gdy został on uniewinniony w I instancji. Analogiczna sytuacja zachodzi w postępowaniu kasacyjnym – utrzymanie wyroku w mocy co do oskarżonego, który zmarł nie może skutkować uchYLENIEM wyroku sądu odwoławczego, gdy oskarżony został uniewinniony. Nadto, w sytuacji zmiany wyroku przez sąd odwoławczy przez uniewinnienie oskarżonego, który zmarł, nie można skutecznie wnieść kasacji w oparciu o art. 523 § 1 k.p.k.

Wymienione wyjątki od zastosowania art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. nie mają jednak w niniejszej sprawie zastosowania, gdyż jak wyżej wskazano M. S. została skazana, a następnie wyrok wydany co do jej osoby został utrzymany w mocy przez Sąd odwoławczy. Jak wynika natomiast z uzyskanej informacji z Centralnej Bazy Danych SIP skazana M. S. zmarła 30 września 2017 r., a więc jeszcze przed wydaniem wobec niej wyroku przez Sąd Okręgowy w Ł..

W tym stanie rzeczy nie ulega wątpliwości, że w czasie orzekania obu Sądów powszechnych w niniejszej sprawie istniała ujemna przesłanka, uniemożliwiająca dalsze prowadzenie postępowania wobec oskarżonej M. S..

Z tych względów należało orzec jak w części dyspozytywnej wyroku, rozstrzygając o kosztach procesu co do M. S. w oparciu o art. 632 pkt 2 k.p.k.